

คำถาม : ทำไมอุตสาหกรรม ICT ของเวียดนามจึงเติบโตอย่างรวดเร็วในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมา

คำตอบ : ปัจจุบันอุตสาหกรรมเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Information and Communication Technology : ICT) เป็นอุตสาหกรรมดาวรุ่งที่ขยายตัวสูงในเกือบทุกภูมิภาคของโลก อย่างไรก็ตาม ต้นทุนการดำเนินธุรกิจดังกล่าวมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นตามวัฏจักรสินค้าที่อยู่ในช่วงขาขึ้น โดยเฉพาะอัตราค่าจ้างบุคลากรในสาขาวิชาชีพเฉพาะด้านที่สูงขึ้นอย่างรวดเร็วในประเทศยักษ์ใหญ่ที่เป็นตลาดหลักของอุตสาหกรรม ICT อาทิ สหรัฐอเมริกา และญี่ปุ่น ส่งผลให้ความจำเป็นในการจ้างผลิต (Outsourcing) กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับ ICT ไปยังประเทศที่มีต้นทุนต่ำกว่าเริ่มปรากฏให้เห็นมากขึ้น

ที่ผ่านมา มูลค่า Outsourcing งานด้าน ICT ในตลาดโลกเพิ่มขึ้นอย่างก้าวกระโดดจาก 250 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี 2535 เป็น 150 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี 2547 และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง เม็ดเงินจำนวนมหาศาลเหล่านั้น ต่างเป็นที่หมายปองของประเทศกำลังพัฒนาทั้งหลายที่ต้องการผลักดันตัวเองให้กลายเป็นศูนย์กลางการผลิตของอุตสาหกรรม ICT เช่นเดียวกับอินเดียที่ประสบความสำเร็จในการไต่ระดับขึ้นสู่การเป็นศูนย์กลางการผลิตและการพัฒนาด้าน ICT ที่สำคัญแห่งหนึ่งของโลกในปัจจุบัน

เป็นที่น่าสังเกตว่า เวียดนามเป็นอีกประเทศหนึ่งที่ต้องการพัฒนาตัวเองไปสู่การมีส่วนร่วมในกิจกรรม ICT ของภูมิภาคเอเชีย ปัจจุบันแม้ว่าอุตสาหกรรม ICT ของเวียดนามมีมูลค่าเพียง 2.1 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ ซึ่งถือว่า มีขนาดเล็กเมื่อเทียบกับประเทศคู่แข่งในภูมิภาคเดียวกัน เช่น ไทย อินโดนีเซีย และฟิลิปปินส์ อย่างไรก็ตาม หากพิจารณาศักยภาพการพัฒนาด้าน ICT ของเวียดนาม พบว่ามูลค่าดังกล่าวจัดว่าอยู่ในระดับสูงเมื่อเทียบกับระยะเวลาเพียง 7 ปีที่เวียดนามเริ่มต้นบุกเบิกอุตสาหกรรม ICT ด้วยอัตราขยายตัวเฉลี่ยสูงถึงร้อยละ 20-25 ต่อปี ปัจจัยสำคัญที่มีส่วนเกื้อหนุนการขยายตัวของอุตสาหกรรม ICT ของเวียดนามในช่วงที่ผ่านมา มีดังนี้

- **ค่าจ้างและคุณภาพแรงงาน** นับเป็นปัจจัยเกื้อหนุนสำคัญที่สุดในการพัฒนาอุตสาหกรรม ICT ของเวียดนาม ปัจจุบันค่าจ้างแรงงานเวียดนามในอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์ อยู่ที่ 1,400-6,000 ดอลลาร์สหรัฐต่อปี ต่ำกว่าประเทศคู่แข่งอื่น ๆ ในภูมิภาค เช่น อินเดีย (5,000-7,000 ดอลลาร์สหรัฐต่อปี) และฟิลิปปินส์ (6,500-10,000 ดอลลาร์สหรัฐต่อปี) ขณะที่แรงงานเวียดนามจัดเป็นแรงงานที่มีคุณภาพ อันเป็นผลจากนโยบายการจัดการด้านการศึกษา ซึ่งทำให้ประชากรในวัยทำงานของเวียดนาม (ระหว่างอายุ 15-65 ปี) มีอัตราการรู้หนังสือ (Literacy Rate) สูงถึงร้อยละ 94

- **นโยบายพัฒนาอุตสาหกรรม ICT ของรัฐบาลเวียดนาม** อาทิ การเร่งผลิตบุคลากรในสาขา ICT กว่า 50,000 คน ในปี 2548 การจัดตั้งศูนย์พัฒนาเทคโนโลยีผลิตภัณฑ์ซอฟต์แวร์ การจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์ 2 แห่งที่นครโฮจิมินห์ (Saigon Software Park และ Quang Trung Software Park) รวมถึงการยกเว้นภาษีและให้สิทธิประโยชน์ต่าง ๆ แก่บริษัทต่างชาติที่เข้าไปลงทุนในอุตสาหกรรม ICT ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความมุ่งมั่นของรัฐบาลในการผลักดันการพัฒนาอุตสาหกรรม ICT ของเวียดนาม

- **การมีสายสัมพันธ์อันดีกับสหรัฐฯ ซึ่งเป็นผู้ผลิตและพัฒนา ICT รายใหญ่ของโลก** ทำให้เวียดนามได้รับการสนับสนุนจากสหรัฐฯ ทั้งในด้านเงินทุน และการพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตอุปกรณ์ ICT ซึ่งมีส่วนสำคัญในการผลักดันให้อุตสาหกรรม ICT ของเวียดนามพัฒนาไปอย่างรวดเร็ว

จากปัจจัยเกี่ยวพันต่าง ๆ ดังกล่าว ทำให้คาดว่าอุตสาหกรรม ICT ของเวียดนามจะยังขยายตัวอย่างต่อเนื่อง ในอัตราร้อยละ 20-25 ต่อปี ปัจจุบันบริษัทผู้ผลิตสินค้า ICT ชั้นนำหลายรายของโลก อาทิ IBM, Nortel, Microsoft และ Compaq ได้เข้าไปลงทุนในเวียดนาม และล่าสุดบริษัท Intel ผู้ผลิตชิปคอมพิวเตอร์รายใหญ่ของโลก เข้าไปลงทุนสร้างโรงงาน 2 แห่งในเวียดนามมูลค่ากว่า 600 ล้านดอลลาร์สหรัฐ โดยมีนโยบายที่จะผลักดันให้เวียดนามเป็นฐานการผลิตชิปคอมพิวเตอร์ที่สำคัญอีกแห่งหนึ่งของภูมิภาค ประเด็นดังกล่าวเป็นที่จับตามองจากทั่วโลก ถึงความสำเร็จในการพัฒนาอุตสาหกรรม ICT ของเวียดนาม ดังนั้น จึงไม่น่าแปลกใจหากเวียดนามจะก้าวขึ้นเป็น Silicon Valley แห่งใหม่ของซีกโลกตะวันออกในอนาคต และเมื่อถึงเวลานั้นเวียดนามอาจพลิกบทบาทจากการเป็นเพียงผู้รับเทคโนโลยี มาเป็นผู้พัฒนาและส่งออกเทคโนโลยีได้ในที่สุด

ส่วนวิเคราะห์เศรษฐกิจ ฝ่ายวิชาการ

ตุลาคม 2549